

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 40/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta (HE 301/2014 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valiokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Harri Joiniemi, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Kalle Hirvonen ja johtava asiantuntija Mia Keskinen, Verohallinto
- toimitusjohtaja Sari Lounasmeri, Pörssisäätiö
- toimitusjohtaja Marika af Enehjelm, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry (FVCA)
- laskentatoimen asiantuntija Mikael Kronholm, Työeläkevakuuttajat TELA ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Tietosuojavaltuutetun toimisto
- Finanssialan Keskusliitto.

Suomen Pankki, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry sekä Veronmaksajain Keskusliitto ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Amerikan yhdysvaltojen hallituksen kanssa verosäännösten kansainvälisen noudattami-

sen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi tehdyn sopimuksen.

Sopimus edellyttää, että Suomi toimittaa Yhdysvaltoihin siellä verotuksellisen asuinpaikan

omaavien henkilöiden tulo- ja varallisuustietoja. Sopimuksen mukaan Suomen on velvoitettava suomalaiset finanssilaitokset selvittämään asiakkaistaan Yhdysvalloissa asuvat henkilöt ja toimittamaan heidän tuloja ja varallisuutta koskevat tietonsa Verohallinnolle, joka lähettää ne edelleen Yhdysvaltoihin.

Sopimus tulee voimaan, kun Suomi ilmoittaa Yhdysvalloille täyttäneensä valtiosäännössään sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset. Sopimuksen voimaantulo ei edellytä Yhdysvalloilta lainsäädäntötoimia.

Esitys sisältää lakiehdotuksen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi verotusmenettelystä annettua lakia muutettavaksi siten, että suomalaiset finanssilaitokset velvoitetaan antamaan Verohallinnolle sopimuksessa tarkoitettut tiedot sopimuksessa tarkoitettulla tavalla sekä noudattamaan eräitä muita sopimuksen määräyksiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta huomauttaa kuitenkin sopimuksen suomen- ja ruotsinkielisissä versioissa olevista käännösvirheistä (erityisesti 4 artiklan 1 kappale), jotka tulee tarkistaa ja korjata ennen kuin sopimus julkaistaan säädöskokoelman sopimussarjassa.

Valtiosopimus

Esitys sisältää Yhdysvaltojen *FATCA*-säännösten¹ pohjalta laaditun valtiosopimuksen Suomen ja Yhdysvaltojen välillä. Sopimus tulee voimaan, kun Suomi ilmoittaa Yhdysvalloille täyttäneensä sen voimaantulon edellyttämät toimet.

FATCA-säännösten yleisenä tarkoituksena on estää Yhdysvalloissa asuvien verovelvollisten kansainvälistä veropakoa. Sääntely kohdistuu ulkomaalaisiin finanssilaitoksiin, joiden tulee sitoutua automaattiseen tietojenvaihtoon Yhdysvaltojen veroviranomaisen kanssa. Muutoin lähes kaikkiin niiden Yhdysvalloista saamiin suorituksiin kohdistetaan 30 prosentin suuruinen sanktioluontoinen lähdevero.

Käsiteltävänä oleva sopimus ja siihen liittyvät lakiehdotukset takaavat, että täällä olevia fi-

nanssilaitoksia pidetään *FATCA*-lainsäädäntöä noudattavina. Sopimus on siis käytännössä välttämätön finanssilaitosten toiminnalle, vaikka se lisää merkittävästi niiden selvitys- ja ilmoitusvelvollisuutta. Menettelyä yksinkertaistaa kuitenkin sopimuksessa valittu tiedonantomalli. Siinä finanssilaitos ilmoittaa tiedot Verohallinnolle, joka välittää ne edelleen Yhdysvaltain veroviranomaisille. Lisäksi Verohallinto on valmistellut sopimuksen voimaantulon edellyttämiä toimia yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Näin menettelystä pyritään saamaan tehokas myös toimijoiden kannalta.

Sopimus on tietojenvaihtoa koskevalta osin vastavuoroinen ja hyödyttää siten myös Suomea. Kumpikin valtio tulee siis saamaan niissä olevilta finanssilaitoksilta vuosittain automaattisesti sopimuksessa määritellyt tilitiedot toisessa valtiossa asuvien tuloista ja varallisuudesta. Tiedot koskevat kunkin raportoitavan tilin osalta nimi- ja muiden tunnistetietojen lisäksi mm. saatuja korko- ja osinkotuloja, myyntivoittoja ja muita tuloja. Ensimmäisiä tietoja on tarkoitus vaihtaa jo verovuodelta 2014.

Valiokunta puoltaa sopimuksen hyväksymistä edellä esitetyillä perusteilla. — Todettakoon lisäksi, että Yhdysvallat on tehnyt vastaavanlaisia sopimuksia yli 100 valtion tai oikeusalueen kanssa. Niiden joukossa ovat mm. kaikki EU-maat Kreikkaa lukuun ottamatta sekä Kiina ja Intia. *FATCA*-sopimus on ollut myös mallina

¹ *Foreign Account Tax Compliance Act*, Ulkomaisia tiliteitä koskeva verosäännösten noudattamislaki

OECD:n yhteiselle automaattiselle tietojenvaihdon mallille sekä EU:n virka-apudirektiivin muutosehdotukselle, joita on kuvattu tarkemmin hallituksen esityksessä. Niihin pohjautuvan laajan automaattisen tietojenvaihdon on tarkoitus alkaa vuonna 2017.

Sopimus on kaikkiaan osa viimeaikaista merkittävää kehitystä, jonka tarkoituksena on edistää automaattista tietojenvaihtoa kansainvälisen veronkierron ja veropaon estämiseksi. Jatkossa myös Suomen Verohallinto tulee saamaan lisääntyvästi automaattiseen tietojenvaihtoon perustuvia tietoja täällä asuvien henkilöiden ulkomaisista sijoituksista ja rahan liikkeistä.

Sopimuskäännös

Perustuslakivaliokunta on todennut, että kansainvälinen sopimus tulee voimaan Suomessa sopimuksessa mainituilla todistusvoimaisilla

kielillä, tässä tapauksessa englannin kielellä. Hallituksen esityksessä olevat sopimuksen suomen- ja ruotsinkieliset käännökset ovat siten eduskunnan hyväksymis- ja voimaansaattamis- päätöksen kannalta oikeudellisesti merkityksettömiä (PeVL 56/2006 vp). Käännösvirheet on kuitenkin syytä korjata ja käännös tarkistaa vielä kauttaaltaan käsiteltävänä olevan sopimuksen tärkeän merkityksen vuoksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotukset hyväksytään muutamattomina.

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Pentti Kettunen /ps	Sari Sarkomaa /kok (osittain)
jäs.	Leena Harkimo /kok	Kauko Tuupainen /ps
	Jouko Jääskeläinen /kd	Kari Uotila /vas
	Timo Kalli /kesk (osittain)	Ville Vähämäki /ps
	Esko Kiviranta /kesk	vjäs. Johanna Karimäki /vihr
	Mika Lintilä /kesk	Antti Rantakangas /kesk (osittain)
	Mats Nylund /r	Eero Reijonen /kesk (osittain)
	Heli Paasio /sd	Janne Sankelo /kok (osittain)
	Kari Rajamäki /sd	Harry Wallin /sd
	Markku Rossi /kesk (osittain)	Anne-Mari Virolainen /kok
	Matti Saarinen /sd	Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.